جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب‌نامه هیئت وزیران

شماره ۷۲۰۷۸/ت۶۳۵۳۸هـ

تاریخ ۱۴۰۴/۵/۱۱

بسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

کلیه دستگاه‌های اجرایی ذیل قوه مجریه

هیئت‌وزیران در جلسه ۱۴۰۴/۴/۱۱ به پیشنهاد شماره ۵۰۰۳۱۹ مورخ ۱۴۰۳/۹/۲۹ سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه مسئولیت اجتماعی شرکت‌های تحت مدیریت دولت را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه مسئولیت اجتماعی شرکت‌های تحت مدیریت دولت

ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- مسئولیت اجتماعی شرکتی: تعهد و رویکرد یک شرکت در پرداختن به ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیطی فعالیت‌های خود در قبال جامعه، محیط زیست و ذی‌نفعان که در راستای تأمین مصالح عمومی، با رعایت منافع شرکت و با هدف رشد و پیشرفت متوازن جامعه و پیشگیری یا جبران آسیب‌های مختلف به مردم، منطقه و جامعه کمک می‌کند.

۲- شرکت: شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ با اصلاحات بعدی و ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶ با اصلاحات بعدی شامل کلیه بانک‌ها، بیمه‌ها و مؤسسات انتفاعی تابعه و وابسته به دولت از جمله شرکت‌هایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نظیر شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت صنایع ملی پتروشیمی، سازمان بنادر و دریانوردی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها، سازمان هواپیمایی کشوری، شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادرتخصصی)، شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی «ره»، شرکت شهرک‌های کشاورزی و نیز شرکت‌های تابعه صندوق‌های بازنشستگی و همچنین شرکت‌های تابعه مؤسسات و نهادهای عمومی

غیردولتی یا شرکت‌هایی که دولت در آنها سهامدار عمده نبوده اما انتخاب اکثریت اعضای هیئت مدیره آنها بر اساس نظر دولت یا دستگاه‌های اجرایی تحت نظارت دولت انجام می‌شود.

۳- جوامع محلی: گروهی از مردم که در مناطق فعالیت شرکت ساکن یا مستقر بوده و به صورت مستقیم یا غیرمستقیم از فعالیت‌های آنها تأثیر می‌پذیرند.

۴- شورا: شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان محل فعالیت شرکت موضوع ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵ با اصلاحات بعدی.

۵- سازمان استان: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان.

۶- دستگاه اجرایی: دستگاه اجرایی مرتبط با برنامه مسئولیت اجتماعی شرکتی.

۷- سامانه: سکوی یکپارچه مالی دولت موضوع بند (ب) ماده (۱۳) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳.

ماده ۲- زمینه‌های عمل به مسئولیت اجتماعی شرکتی و مصادیق آن به شرح زیر است:

۱- مسئولیت‌پذیری شرکت در جوامع محلی: پذیرش مسئولیت و پاسخگویی شرکت در برابر آثار و پیامدهای منفی ناشی از فعالیت‌ها و تصمیم‌ها، جبران خسارات، اصلاح رویه‌ها و جلوگیری از تکرار آسیب‌های وارده (با اولویت نسبت به موارد بعدی).

۲- مشارکت در توسعه جوامع محلی، شامل:

الف- پیشگیری یا جبران خسارت‌های ناشی از حوادث و بلایای طبیعی و غیرمترقبه.

ب- توسعه آموزش مهارت‌های مورد نیاز بازار کار به منظور توانمندسازی نیروی انسانی با هدف شکوفایی ظرفیت‌های توسعه محلی، کمک به توسعه کسب‌وکارهای خرد و متوسط و خوداشتغالی و حمایت از توسعه و تجهیز هنرستان‌ها و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارتی.

پ- حمایت از اقشار کمتربرخوردار یا نیازمند حمایت بر اساس آزمون وسع مبتنی بر ثبت شناسه ملی و شناسه پستی با رویکرد عدالت‌محوری و حفظ کرامت انسانی به ویژه در جهت رفع تبعیض آموزشی، محرومیت‌زدایی و کمک به کاهش فقر و بیکاری.

ت- پیشبرد برنامه نهضت مدرسه‌سازی و تجهیز مدارس با اولویت آموزش همگانی باکیفیت.

ث- تأمین بهداشت عمومی و کمک به اجرای برنامه‌های پیشگیری از بیماری‌ها در زمینه‌های ارتقای وضعیت بهداشت محیط، بهداشت کار و شاغلان، بهداشت مدارس و تغذیه دانش‌آموزان، بهداشت خانواده، آموزش بهداشت و ارتقای دسترسی به خدمات و امکانات سلامت.

ج- پیشگیری یا جبران آسیب‌های اجتماعی با اولویت زنان، کودکان، نوجوانان، سالمندان و افراد دارای معلولیت.

چ- حفظ و احیای منابع آب و خاک (با اولویت اجرای طرح‌های آبخیزداری، لایروبی، مرمت و احیای قنوات)، ارتقای تاب‌آوری محیط‌زیستی، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و آموزش همگانی محیط زیست.

ح- حفظ و احیای میراث فرهنگی ملموس و ناملموس، ایجاد و تقویت زیرساخت‌های گردشگری عمومی و حمایت از هنرمندان.

خ- مشارکت در طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای مورد نیاز با رویکرد عدالت‌محوری و محرومیت‌زدایی.

د- کمک به توسعه ورزش همگانی و مناسب‌سازی اماکن و فضاهای ورزشی عمومی.

ذ- حمایت از فعالیت‌ها و رویدادهای فرهنگی، هنری و رسانه‌ای به منظور تقویت هویت ملی و افزایش نشاط اجتماعی.

ر- کمک به ساخت، تجهیز و تعمیر فضاهای ورزشی و خوابگاه‌های دانشگاه‌ها و محل اقامت پزشکان در مناطق محروم و کم‌برخوردار.

ز- کمک به تولید محتوای رسانه‌ای به منظور ترویج و معرفی افتخارات منطقه‌ای و محلی.

ژ- استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و اقتصاد رقومی(دیجیتال) پایدار یا فناوری‌های سبز داده‌پایه.

س- ترویج فرهنگ بهینه‌سازی مصرف انرژی.

۳- پایداری توسعه: تعهد به حفظ حقوق نسل‌های آینده با رویکرد ایجاد توازن و تعادل در استفاده از منابع و سرمایه‌های ملی.

۴- حفاظت و بهبود محیط‌زیست: مدیریت آثار منفی فعالیت‌ها و تصمیم‌های شرکت با رعایت استانداردهای محیط‌زیستی و پیاده‌سازی طرح‌ها و برنامه‌های احیاء و حفاظت از زیستگاه‌ها و گونه‌های گیاهی و جانوری از قبیل مصرف پایدار منابع، توسعه اقتصاد چرخشی در زنجیره ارزش شرکت، تولید محصولات و ارائه خدمات سازگار با محیط زیست، کاهش انتشار کربن و گازهای گلخانه‌ای، مدیریت پسماند و بازیافت، حفاظت از منابع آب، حفاظت از تنوع زیستی، کاهش آلودگی هوا و استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر.

ماده ۳- شرکت مجاز است پس از ایفای تعهدات و تکالیف قانونی خود با رعایت قوانین و مقررات مربوط و تصویب در مجمع عمومی شرکت در سقف مصوبه اعلامی مجمع نسبت به انجام مسئولیت اجتماعی شرکتی در چهارچوب ماده (۲) این آیین‌نامه اقدام کند.

تبصره- حداکثر میزان اختصاص منابع به موضوع مسئولیت اجتماعی شرکتی سالانه تا سه درصد (۳٪) درآمد شرکت است.

ماده ۴- سازمان برنامه و بودجه کشور و شورا موظفند بر اساس برنامه آمایش سرزمین، طرح‌های پیشنهادی مرتبط با انجام مسئولیت اجتماعی شرکتی را تا پایان شهریورماه هر سال در سامانه، بارگذاری یا به‌روزرسانی کنند.

ماده ۵- شرکت موظف است در صورت تصویب بودجه مسئولیت اجتماعی شرکتی در مجمع عمومی خود، حداکثر تا پایان مهرماه هر سال، برنامه‌های پیشنهادی مربوط را با رعایت مفاد ماده (۲) این آیین‌نامه و با اولویت طرح‌های موضوع ماده (۴) این آیین‌نامه به دبیرخانه شورا ارائه نماید.

تبصره ۱- شورا مکلف است ظرف دو ماه از زمان ارائه، برنامه‌های پیشنهادی شرکت را بر اساس برنامه آمایش سرزمین، برنامه توسعه استان و مصوبات شورا در مناطق فعالیت شرکت و با توجه به اولویت برنامه مسئولیت اجتماعی شرکتی، میزان هزینه و نحوه اجرا از منظر اهمیت تأثیرپذیری و تأثیرگذاری در جوامع محلی مورد بررسی قرار دهد و نتیجه بررسی (موافقت، مخالفت یا اعمال اصلاحات) را در سامانه، بارگذاری و به شرکت اعلام نماید.

تبصره ۲- شرکت می‌تواند علاوه بر مسئولیت اجتماعی شرکتی در جوامع محلی، پیشنهاد لازم به سایر جوامع محلی همان استان را به سازمان استان برای طرح در شورا ارائه دهد.

تبصره ۳- شرکت بیست و پنج درصد (۲۵٪) از اعتبار مسئولیت اجتماعی شرکتی خود را با نظارت و راهبری معاونت رئیس‌جمهور در امور توسعه روستایی و مناطق محروم کشور با اولویت پیشبرد برنامه نهضت مدرسه‌سازی با تأکید بر نیاز استان‌های محروم و کم‌برخوردار و عشایری مبتنی بر اطلاعات سامانه اختصاص می‌دهد.

تبصره ۴- شرکت‌های با گستره فعالیت ملی که فاقد واحدهای استانی می‌باشند مکلفند اعتبار مسئولیت اجتماعی شرکتی خود را حداقل در سه استان با اولویت مناطق کم‌برخوردار و محروم مطابق فرایند این آیین‌نامه هزینه نمایند.

ماده ۶- شرکت موظف است پس از ابلاغ برنامه مسئولیت اجتماعی شرکتی از سوی دبیرخانه شورا، کمک‌های غیرنقدی و منابع مربوط به فعالیت‌های هزینه‌ای را از طریق تفاهم نامه مشترک با دستگاه اجرایی و حسب مورد سازمان استان یا سازمان برنامه و بودجه کشور اجرایی نماید. در خصوص طرح‌های عمرانی با اولویت تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه، منابع مربوط به مسئولیت اجتماعی شرکتی، به حساب سایر منابع دستگاه اجرایی واریز و پس از مبادله موافقتنامه حسب مورد با سازمان استان یا سازمان برنامه و بودجه کشور اجرا می‌شود.

تبصره- مصارف و منابع مسئولیت‌های اجتماعی شرکتی، حسب مورد باید در صورت عدم مغایرت با قوانین و مقررات مربوط در فصول هزینه و سایر منابع موافقتنامه‌های متبادله دستگاه اجرایی درج شود. شرکت، دستگاه اجرایی، ذی‌نفعان و سایر ارکان اجرایی موظفند تعهدات خود را در برنامه مسئولیت اجتماعی شرکتی، مطابق تفاهم‌نامه و موافقتنامه اجرا نمایند.

ماده ۷- شرکت موظف است گزارش ایفای مسئولیت اجتماعی شرکتی خود را در قالب سرفصل مجزا و مشخص در گزارش عملکرد سالانه به حسابرس و بازرس قانونی و مجمع عمومی بر اساس استانداردهای پایداری حسب مورد ارائه دهند و درصورت‌های مالی افشاء کنند. گزارش مزبور باید شامل عناوین، سرفصل، موضوع و میزان هزینه‌کرد وجوه مربوط به ایفای مسئولیت اجتماعی شرکتی باشد.

ماده ۸- سازمان استان موظف است گزارش سالانه مسئولیت اجتماعی شرکتی شرکت‌های مربوط مشتمل بر شاخص‌های عملکردی و تأثیرات مهم اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی در قبال جوامع محلی را به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه نماید. سازمان برنامه و بودجه کشور ضمن ارزیابی گزارش یادشده، آن را به صورت عمومی منتشر و به منظور جلوگیری از انحراف عملکرد این آیین‌نامه از اهداف سالانه، اقدامات لازم را پیش‌بینی می‌کند. دستگاه اجرایی ملی یا استانی و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط مکلف به همکاری در تهیه گزارش و ارائه اطلاعات مورد نیاز هستند.

ماده ۹- به منظور ایجاد شفافیت، انضباط‌بخشی، نظارت‌پذیری و فراهم کردن امکان دسترسی عمومی، تمامی اقدامات مربوط به انجام مسئولیت اجتماعی شرکتی در سامانه درج می‌شود. شرکت، شورا، سازمان استان، دستگاه اجرایی، سازمان برنامه و بودجه کشور و سایر ارکان اجرایی مکلفند کلیه اقدامات، فرایندهای اجرایی و اطلاعات مرتبط از قبیل چگونگی انتخاب و ارائه پیشنهاد موضوع اجرای مسئولیت اجتماعی شرکتی، فرایند بررسی و تصویب در شرکت، نتایج

بررسی پیشنهادها، نحوه انتخاب مجریان و پیمانکاران، چگونگی اجرای طرح‌ها، عملیات مالی و مراحل اجرا، پیشرفت، اتمام و بهره‌برداری از طرح را در سامانه بارگذاری نمایند.

ماده ۱۰- دستگاه اجرایی مکلف است هر دو سال یک بار گزارش ارزیابی اثربخشی اجرای این آیین‌نامه درخصوص برنامه‌های مسئولیت اجتماعی مرتبط با خود را در قالب طرح‌های تحقیقاتی انجام‌شده توسط دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی غیروابسته منتشر و در سامانه بارگذاری نماید.

ماده ۱۱- هر گونه اجرای برنامه مسئولیت اجتماعی شرکتی خارج از چهارچوب این آیین‌نامه توسط شرکت ممنوع است.

ماده ۱۲- دستگاه اجرایی موظف است بر اساس تفاهم‌نامه تنظیمی با شرکت و در چهارچوب برنامه زمان‌بندی و اعتبار مصوب نسبت به انجام تکالیف مرتبط با این آیین‌نامه اقدام نماید. سازمان استان، گزارش موارد عدم رعایت مفاد این آیین‌نامه توسط دستگاه اجرایی را ضمن بارگذاری در سامانه به رئیس شورا ارائه می‌دهد.

محمدرضا عارف
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس‌جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت‌های قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، معاونت‌های رئیس‌جمهور، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت. (۲۰۰۱۳۶۰۴)